

هفته نامه

معارف

معارف سالم، متوازن و

کوشا ضامن رشد و ترقی

کشور است

سال تاسیس ۱۳۸۱ شماره مسلسل ۲۰۲ ماه میزان سال ۱۳۹۵

د پوهنې وزارت خبري، ادبي او ټولنيزه خپرونه

اوونيزه

د لاس مينځلو نړيواله ورځ ولمانځل شوه

دغه راز د زده کوونکو له ميندو او پلرونو هيله وکړه، چې د خپلو ماشومانو روغتيا بنسټونو او نورو همکارو وزارتونو او ادارو

بناغلي بلخي له نړيوالو مرسته کوونکو سره د پوهنې وزارت د پلي کېدو په برخه کې اړينه مرسته او همکاري وکړي. د پوهنې وزارت د پلي کېدو په برخه کې اړينه مرسته او همکاري وکړي. د پوهنې وزارت د پلي کېدو په برخه کې اړينه مرسته او همکاري وکړي.

لاس مينځل خپل عادت وگرځوي. د پوهنې وزير بناغلي ډاکټر اسدالله حنيف بلخي د پروگرام په پرانېسته وينا کې روغتيا د يوې ټولني د ترقۍ او پرمختگ تر ټولو مهم اصل وباله او د هغې پر ساتنه او پالنه يې ټينگار وکړ. بناغلي بلخي د روغتيا ساتلو او ناروغيو د مخنيوي په برخه کې پر صابون لاس مينځل مهم وبلل او له زده کوونکو يې وغوښتل، چې دې مهمې چارې ته په خپل ورځني ژوند کې جدي پاملرنه وکړي. د پوهنې بناغلي وزير مسوولينو ته لارښوونه وکړه، چې په ټولو ښوونځيو کې پر صابون د لاس مينځلو او د کولمو چنجيو د له منځه وړلو تابلېونو په اړه زده کوونکو ته لازم معلومات ورکړي. هغه

د هېواد په ټولو ښوونځيو کې د لاس مينځلو نړيواله ورځ راځي، لاس مينځل خپل عادت وگرځو تر شعار لاندې ولمانځل شوه او د کولمو چنجيو د له منځه وړلو سراسري ملي کمپاين پيل شو. دا کمپاين د پوهنې او عامې روغتيا وزارتونو او د يونسف، د روغتيا نړيوال سازمان او د ملگرو ملتونو د خوړو نړيوال پروگرام په مرسته او همکاري د هېواد په ټولو ښوونځيو کې پلي کېږي. ددې کمپاين په بهير کې به له لومړي تر نهم ټولگي شاوخوا ۷۵ ميليونه زده کوونکو ته چې ۴۰ سلنه به يې نجونې وي، د کولمو چنجيو د له منځه وړلو يوه يوه گولۍ ورکړل شي او زده کوونکو ته به دا وښوول شي، چې څنگه پر صابون

افتتاح تعمير يک باب مکتب در ولايت لوگر

تعمير جديد ليسه شاه خلوتی ولسوالی چرخ ولايت لوگر افتتاح و به بهره برداری سپرده شد.

تعمير متذکره بصورت پخته و اساسی در یک طبقه از بودجه برنامه ارتقای کیفیت معارف به ارزش مجموعی ۲۱ میلیون و ۵۰۰ هزار افغانی در مدت یکسال اعمار گردیده. که دارای ۱۰ صنف درسی، ۲ اتاق اداری، ۱۰ غرفه تشناب، دیوار احاطه، اتاق کمپیوتر و لابراتوار، دو اتاق برای محافظین، میز و چوکی برای شاگردان و سایر ملحقیات ضروری میباشد در مراسمی که به همین مناسبت در محوطه مکتب متذکره تدویر گردیده بود بر علاوه مسوولین ریاست معارف آنولایت تعدادی از منسوبین ادارات دولتی، متفدین قومی، استادان و شاگردان حضور داشتند.

قابل یاد آوری است که در ولسوالی چرخ ولايت لوگر به تعداد ۳۰ باب مکتب دولتی فعال بوده که در حدود ۱۱ هزار تن شاگرد که از جمله ۲ هزار تن آنرا دختران تشیکل میدهد مصروف آموزش هستند.

مکتب متوسطه نوآباد ختایان به بهره برداری سپرده شد

مکتب متوسطه نوآباد ختایان ولايت تخار افتتاح و به بهره برداری سپرده شد

در محفلی که بدین مناسبت تدویر گردیده بود ابتداء رییس معارف تخار سخرانی نموده گفت: پاسخگویی به نیازمندی های انکشافی، بازسازی جامعه و بهبود اداره معارف از فعالیت های مهم ما می باشد. وزارت معارف در تلاش است برای ساخت و ایجاد مکاتب در سراسر ولايت تخار کوشش نهایی خویش را انجام دهد تا هیچ یک از اطفال این ولايت از نعمت سواد محروم نمانند. وی همچنان افزود: بهبود در کیفیت معارف مطابق اساسات دین مبین اسلام، وطن دوستی و معیارهای پذیرفته شده جهانی خواهد بود که به آن توجه عمیق صورت میگيرد.

قابل یاد آوریست که این مکتب در مساحت یک ونیم جریب زمین با داشتن ۹ صنف درسی در یک طبقه در مدت پنج ماه به شکل پخته و اساسی اعمار گردیده است. که ۷۹۲ تن شاگرد ذکور و انات در دو تایم توسط ۱۶ تن معلم رسمی و ۴ تن معلم غیررسمی از قشر انات تحت آموزش قرار دارند. ساخت و ساز این مکتب نزدیک به سه میلیون سه صد هزار افغانی هزینه برداشته که بیست فیصد آن از سوی اهالی منطقه پرداخت گردیده است.

نا گفته نباید که گذاشت که این مکتب به توافق ریاست معارف و اهالی منطقه بنام داکتر محمدیاسین ضیا والی تخار مسمأ گردید.

معین تعلیمات تخنیکي و مسلکی وزارت معارف در برنامه دیجیتل سازی معارف اشتراک نمود

د افغانستان گفست: ما انتظار داریم کمکهای کشورهای اشتراک کننده در تمام زمینهها و شاخصهای آموزش عالی و نیمه عالی شامل حال کشور مان شود که از مهم ترین این موارد می توان به تربیت نیروی انسانی برای تدریس در مکتبها و دانشگاهها، افزایش پذیرش دانش آموزان افغانی در دانشگاههای کشورهای اشتراک کننده در رشته های مورد نیاز و همچنین دیجیتال ساختن نظام معارف افغانستان اشاره کرد. هم چنان اشتراک کنندگان این برنامه به نوبه خود در مورد وضعیت معارف کشورهای متبوع شان صحبت نموده و به همکاری میان کشورهای اشتراک کننده به ویژه همکاری مشترک به نظام آموزش افغانستان

فناوری ارتباطات و اطلاعات در آموزش و پرورش که از سوی کشور معین تعلیمات تخنیکي و مسلکی وزارت معارف در برنامه دیجیتل سازی معارف اشتراک نمود

فناوری ارتباطات و اطلاعات در آموزش و پرورش که از سوی کشور

هند در شهر بنگلور ایالت کرناټک آن کشور برگزار شده بود، اشتراک کرد. آقای فرملی در این برنامه که وزرای آموزش سایر ایالات هند و وزرای معارف کشورهای مالیزیا، مالدیف، سریلانکا و معین وزارت معارف کشمیر نیز حضور داشتند، ضمن ارایه تصویر کلی از نظام معارف کشور برای توسعه آموزش با کیفیت و عالی در

معین تعلیمات تخنیکي و مسلکی وزارت معارف پس از اشتراک

در "برنامه دیجیتل سازی نظام معارف و چگونگی استفاده از فناوری ارتباطات و اطلاعات در آموزش و پرورش" به کشور بر گشت. پوهندوی رحیل محمد فرملی، معین تعلیمات تخنیکي و مسلکی وزارت معارف به نمایندگی از وزارت معارف افغانستان در برنامه دیجیتل سازی نظام معارف و چگونگی استفاده از

د مولا علي منځني ښوونځي نوې ودانۍ پرانېستل شوه

د بلخ ولايت د مرکز مزار شريف ښار اړوند د مولا علي منځني ښوونځي نوې ودانۍ د يو لړ مراسمو په ترڅ کې گټي اخيستې ته وسپارل شوه. دغه ودانۍ په ۴ جریبه ځمکه کې، چې د سیمې د خلکو لخوا معارف ته ډالۍ شوې په دوو پوړونو کې په پاخه او اساسي ډول جوړه شوې ده.

د ښوونځي نوې ودانۍ ۲۴ درسي ټولگي، دوه اداري خونې، دوه د کمپیوټر او لابراتوار ځانگړې خونې، دوه د ساتونکو د اوسېدنې خونې، لس تشابونه، د اوبو څښلو څخه، مېزونه، څوکي، د احاطې دېوال او نورې اړینې ښوونیزې اسانتیاوې لري.

ډالره لگښت راغلی، چې د جرمني د ووسف جرمن دفتر لخوا ورکړل شوي دي. ورته خوندي تدریسي چاپیریال برابر شي. ددې ودانۍ د پرانېستې په مراسمو کې د

مولا علي ښوونځي کې اوسمهال شاوخوا ۲ زره زده کوونکي پر زده کړه بوخت دي، چې د نوې ودانۍ له پرانېستو سره به مولا علي ښوونځي کې اوسمهال شاوخوا ۲ زره زده کوونکي پر زده کړه بوخت دي، چې د نوې ودانۍ له پرانېستو سره به

کنړ کې د یو ښوونځي نوې ودانۍ پرانېستل شوه

د کنړ د څوکی ولسوالۍ د تخنیکي لېسې نوې جوړه شوې ودانۍ د یو لړ رسمي مراسمو په ترڅ کې گټې اخيستې ته وسپارل شوه.

دغه ودانۍ ۸ درسي ټولگي، ۴ اداري خونې، ۲ کمپیوټر خونې او نورې ښوونیزې اسانتیاوې لري، چې د یو کمال په موده کې به د ۱۱،۱ میلیون افغانیو په لگښت د پوهنې وزارت له پرمختیایي بودیجې جوړه شوې ده.

یاده لېسه څلور تخنیکي څانگې لري، چې اوسمهال یې یوازې د موټر جوړونې او برېښنا څانگه فعاله ده او ۱۰۰ تنه زده کوونکي پکې پر زده کړو بوخت دي. د ښوونځي د نوې ودانۍ له پرانېستو سره زده کوونکو ته د زده کړو خوندي تدریسي چاپیریال برابر شوی دی.

سرمقاله :

فرزندان آئینه تما نمای ارثی و فرهنگی والدین شان هستند

روح و روان طفل در نخستین روز های تولد از هرگونه صفات مثبت و منفی خالی میباشد و آماده گی کامل برای پذیرفتن هر نوع مسایل چه خوب و چه بد دارد؛ زیرا حس تقلید درین دوره بیشتر از هر دوره دیگر زنده گی است. مغز طفل مانند کمره عکاسی همه رفتار ها، گفتار ها و خصوصیات خوب و بد پدر و مادر را عکس برداری نموده و جز شخصیت خود می سازد. به قول معروف (فرزندان آئینه تمام نمای رفتار پدر و مادر خویش هستند.) بنابراین یکی از عوامل نهایت مؤثر در رفتار فرد خانواده است. محیط خانواده اولین جامعه یست که طفل وارد آن می شود و در آن به آموزش می پردازد و هر حرکت را ولو نهایت جزئی هم باشد تقلید می کند، حتی طرز سخن گفتن، طرز حرکات در زمان حرف زدن، ژبست ها و حتی تون صدا پدر و مادر را کاپی کرده و بعداً در مواقع مختلف آنرا انعکاس میدهد، همچنان موقعیت اجتماعی خانواده، وضع اقتصادی، افکار و عقاید، آداب و رسوم، ایدهالها و آرزوهای والدین و سطح تربیت آنها در طرز رفتار طفل نفوذ فراوان دارد. چنانچه میدانیم هر خانواده از لحاظ زنده گی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، تعلیمی و تربیتی با هم یکسان نیست و باهم تفاوت دارد بنابراین تأثیر خانواده ها در رفتار افراد مختلف است. در یک خانواده شکل کار و طرز ارتباط اعضای خانواده

طوری است که محیط خانواده را برای تأمین احتیاجات اساسی اطفال چه در زمینه بدنی و چه در زمینه تربیتی و فکری مساعد می سازد. رفتار طفلی که در بین چنین خانواده ها پرورش می یابد با طفل که محیط خانواده وی مانع تأمین احتیاجات اساسی اوست کاملاً متفاوت است. عاداتی که طفل در خانه کسب می کند در نمو و انکشاف طفل نقش تعیین کننده دارد.

خانه زیباترین محل است که طفل در آن همه چیز را فرا میگردد، گاهی والدین آگاهانه چیز ها را به طفل می آموزد ولی در موقعیت ها متعدد طفل از حرکت کار و رفتار والدین خویش چیز های را می آموزد که والدین خود متوجه آن نمی باشند، و از طریق خانواده و فامیل با دنیای مادی و معنوی شان آشنا می شوند. همه حرکات و رفتار های طفل انعکاس دهنده خواسته ها ایدهالها و در یک کلمه فرهنگ خانواده طفل می باشد. لذا خانواده ها بخصوص والدین باید مساعی زیاد به خرج دهند تا اطفال که واکنش ارث و فرهنگ والدین خود هستند سالم تربیت گردیده و در اصلاح جامعه با خویش که آینده همه افراد جامعه با آن بسته است سهم بگیرند.

توقع ما از والدین گرامی اینست که خود بیاموزند تا معلم اطفال شان گردند.

د لومړي مخ پاتې

د لاس مینځلو...

عمومي زده کړو معین ښاغلي ډاکټر ابراهيم شينواري د روغتيا ساتلو او د ساري او وژونکو نارغيو د مخنيوي لپاره پر صابون لاس مینځل تر ټولو اسانه، ارزانه او ښه لار وبلله. ښاغلي شينواري وويل، چې پر صابون لاس نه مینځل د نس ناستي، سينه بغل، خوارځواکي او نورو خطرناکو ناروغيو د رامنځته کيدو او دغه راز د زده کوونکو د تعليمي نتيجو په کموالي کې هم اغېز لري.

د ښاغلي شينواري په خبره، چې له تشناب وروسته، د ناروغ له شيانو او له حيواناتو سره تر تماس او له ډوډۍ خوړلو مخکې او وروسته پر صابون لاس مینځل د بې شمېره وژونکو ساري ناروغيو مخنيوی کوي، چې زده کوونکي او کورنۍ بايد ورته جدي پام وکړي. نوموړي زیاته کړه، چې پر صابون لاس مینځل ۵۰ سلنه اسهالات، ۲۰ سلنه سينه بغل او ۲۰ سلنه د زده کوونکو غیر حاضري کنټرولولای شي.

بادغیس کې ښوونکو ته د ظرفیت لوړونې ورکشاپ پیل شو

د بادغیس ولایت د قلعه نوبنار اړوند ښوونځیو ۱۶۰ تنو ښوونکو ته د ظرفیت لوړولو دولس ورځنی روزنیز ورکشاپ پیل شو. دا ورکشاپ د پوهنې وزارت د ښوونکو د روزنې عمومي ریاست لخوا د ښوونکو د وړتیاوو د لوړاوي په موخه جوړ شوی دی .

د وړکشاپ گډونوالو ته د نویو درسي میتودونو، ځان ارزونې، ښه تدریس، درسي پلانونو او اړونده نورو ښوونیزو موضوعاتو په تړاو لارښوونې او معلومات ورکول کېږي. د بادغیس د پوهنې مسوولینو د ورکشاپ له گډونوالو وغوښتل، چې زده کړې مسایل په سمه توگه زده او په ښوونځیو کې دې پلي کړي.

د ماشومانو په روزنه دادبیاتو اغیزې

ماشوم ادبیاتو ته ځانگړې پاملرنه کيږي .دماشومانو لپاره ځانگړي کتابتونو نه هر ځای جوړ شوي او د ماشومانو له عمر سره سم د هرې کتگوري لپاره هر کامل بې شمیره کتابونه خپرېږي .

د چارو یو شمیر شتونکي په دې آند دي چې زمور د زیاترو اوسنیو ستونزو یو لامل داهم کیدای شي چې زمور په هیواد کې د ماشومانو روزنې ته لازمه پاملرنه نه

ده شوې، که مور د نورو هیوادونو په څیر دماشومانو ادبیاتو ته کلونه د مخه پاملرنه کړې وای ممکن زیاتره او سنی ستونزې تر دې بریده نه وای پراخې شوې .

ماشومان دارتلونکې ټولنې بنسټ جوړوي او د ماشومانو ادبیات د هغوی په روز نه کې مهمه ونډه لرلی شي. په کار ده په دې اړه جدي پاملرنه وشي په دې منظور دې د ماشومانو لپاره ځانگړې اووینزې او میاشتنۍ خپرونې رامنځ ته شي. یو وخت د ((کمکیانو انیس)) په نامه یوه میاشتنۍ او کله هم اووینزه مجله خپریدله اوس هغه هم نه خپرېږي .

د افغانستان اسلامی جمهوري دولت دې د ماشومانو دادبیاتو د کتابونو د چاپ او خپرولو بهیر گړندی کړي او دهیواد د ټولو سیمو ماشومانو ته دې یې په رسولو کې هلې ځلې وکړي . لازمه ده د ماشومانو د هڅونې لپاره ددوی خپل اثار خپاره شي او ددوی تر منځ د کانکورونو او سالمو سیالیو پروگرامونه ترسره شي .

د ماشومانو دائثارو لپاره باید جایزې وټاکل شي، ترڅو دوی لیکلو ته وهڅول شي، همدارنگه هغه کسان چې د ماشومانو لپاره لیکنې کوي، تشویق شي څو د ماشومانو لپاره لا نور ښه اثار رامنځ ته کړي .

په کار ده په کابل پوهنتون او نورو پوهنتونو کې د ماشوم دادبیاتو دپارتمنتونه جوړ شي. او ورسره باید د اطلاعاتو او کلتور وزارت په چوکاټ کې د ماشوم دادبیاتو یو ریاست هم رامنځ ته شي .

مصور خپرندوی بنسټ تر اوسه پورې د ماشومانو لپاره په لسگونه کتابونه خپاره کړي دي، هیله ده هغه ادارې چې په دې برخه کې په کار بوختې دي خپل فعالیتونه همغږي کړي .

په رسنیو کې دې ماشومانو ته ځانگړې ونډه ورکړل شي او هره ورځ دې د ماشومانو لپاره روزنیزې خپرونې وړاندې شي .

د هیواد ملي پانگوال او سوداگردي دماشومانو لپاره د روزنیز و مرکزونو په جوړولو او د ماشومانو لپاره د کتابونو دچاپ او خپرولو په برخه کې لازمه مرسته وکړي .

علم گل سحر

یوې نتیجې ته رسیږي، دا فکر کول یې په را تلونکې کې هم یو عادت گرځي د هر نوي او نا پیژندل شوي شي په هکله فکر کوي او کوبښښ کوي چې ځان پرې پوه کړي .

د نن زیاتره پوهان او بریالي کسان د پرون ورځې هغه ماشومان و، چې له ادبیاتو سره یې سرو کار درلود د ماشوم ادبیات د ماشوم په فکري وده کې مهم

رول لري ادبیات دماشوم ذهني بنسټونه ورسره ددوی د لیکلو وړتیا لوړ یږي د ماشومتوب دوخت لوستل شوي مفاهیم یې په تحت الشعور کې ځای نسی کله چې لوی شي دغه انځورونه یې په ذهن کې وي کیدای شي لیکوال او یا یو ښه مفکر انسان ترې جوړ شي .

زیاتره اوسني لیکوالان پخپلو مرکو کې وایي چې په کو چینوالي کې یې شعرونه یا کیسې لوستلې یا اوریدلې دي، مینه یې ورسره پیدا شوې او بیا یې د شعر یا داستان دلیکلو تکل کړی دی . د همدغو شعرونو او کیسو تراغیز لاندې په ځینې ماشومانو کې د دوی پټ استعداد رابرسیره کیږي او ددوی د ابتکار لپاره د پرمختگ لار پرانیستل کیږي .

د غه ادبیات د ماشومانو د تعلیمي نصاب مرستندوی مواد دي چې باید لوستل یې عام شي . ماشومان چې کله یو داستان لولي دوی پوهیږي چې د داستان اتل له ډیرو کوښښو نو وروسته خپل هدف ته رسیږي ماشومان هم دې ته هڅول کیږي چې پخپلو درسونو کې کوښښ وکړي او د ژوند په ټولو چارو کې بري ته ورسیږي .

ادبیات ماشوم ته جرات او زړورتیاو ورکوي، ماشوم له ټولنیز و اصولو او قوانینو سره اشنا کوي، ماشوم په کیسو کې په ټولنه کې له موجو دو اصولو او دود نو سره بلدېږي .

د شعرونو او کیسو په لوستلو سره دماشومانو د لغتو نو زیرمه زیاتیږي، دوی په ادبیاتو کې له نویو لغاتونو سره مخامخ کیږي چې د کیسې په لوستلو یې معنا هم ورته اسانه وي سره له دې چې دماشومانو ادبیات په ساده ژبه د ماشومانو له سوېې سره سم لیکل کیږي خو که چیرې کوم لغت مغلق او ستونزمن هم وي ماشوم پر کیسه او شعر د پوهیدو لپاره د هغه په باب له نورو پوښتنه کوي په دې توگه یې د لغتونو زیرمه پر اخیږي .

په افغانستان کې د ماشومانو ادبیات نږدې په نشت حساب دي چې په را تلونکی کې به په دی اړه مفصلې خبرې ولرو .

په ماشومانو د لوستلو هیواد ونو کې د جوړولو کې ښه رول لوبولی شي . دغه راز ماشومان چې کله کیسې اوري په دغو کیسو کې له ماشوم څخه پوښتنه مطرح کیږي . ماشوم د پوښتنې د ځواب دپیدا کولو لپاره فکر کولو ته اړ کیږي، کله چې فکر کوي معلومه ده چې

مور تل دا خبره بیا بیا کوو چې ماشومان د ټولنې را تلونکې جوړوي خو تل یوازې د ماشوم د اساسي اړتیاوو لکه خوړو ، روغتیا او د اوسیدو د ځای په اړه فکر کوو .

او دنورو پر مختللو ټولنو برخلاف په دې لږ فکر کوو چې څه ډول وکولای شو د نن ورځې ماشوم د سبا ورځې د یوه سالم انسان په توگه و روزو چې ټولنې ته گټور ثابت شي. مثبت ټولنیز ارزښتونه وپالي، دیوې هوسا او بسیا ټولنې په جوړو لو کې ونډه واخلي د روښانه ذهن او پراخ نظر خاوند و اوسي اوله نورو سره د کرکې پر ځای مینه وکړي

ددی مقصد لپاره د ماشومانو دلومړنیو بنسټیزو اړتیاوو ترڅنگ ټولنیزې او فکري اړتیا وې هم شته، چې د ماشومانو دروزنې لپاره ضروري دي .

د ښوونې او روزنې پوهانو د ماشومانو د روزنې لپاره بیلا بیلې لارې چارې ښودلې دي، چې یوه یې هم ماشومانو ته د روزنیزو پیغامونو لږ ډول دي .

داچې څنگه ؟یوه لاره یې هم د ماشوم ادبیات دي . دا څر گنده خبره ده چې مستقیم او نیغ په نیغه پیغامونه او وچ کلک نصیحتونه پرماشوم ډیره اغیزه نه لري ، دادبیاتو په وسیله غیر مستقیمه لارښوونه د ماشوم عقل ته وده ورکوي او د ادبیاتو په وسیله د ماشومانو د فرهنگي سلیقې کچه لوړ یږي د ماشوم ذوق روزل کېږي د فکر کولو ساحه یې پراخیږي او دنو یو نویوشیا نو په اړه فکر کولو ته هڅول کیږي .

له ښوونځي د مخه دوره کې که ماشوم ته تصویري کیسې او کیسه ییز شعرونه وویل شي د هغه د ذهن په وده اغیزه کوي کله چې په ښوونځي کې شاملیږي دډیرو شیا نو په اړه مخکینی نسبي پوهه پیدا کوي .

یو ډول او په یوه کچه چاپ شوي کتابونه او د ښوونکي همیشني نصیحتونه د وخت په تیریدو سره له زده کړې څخه د ماشوم زړه تورو ي ، ځکه خو د ښوونې او روزنې ډیر ماهران په دې نظر دي چې د ماشوم د ادبیاتو اړوند کتابونه باید د ښوونځي نخي کتابونو ته ورته نه وي او د ښوونځي له کتابونو جوت توپیرولري .

کله چې ماشوم د شعر او کیسو کتابونه لولي په دغو کتابونو کې له بیلا بیلو جملو او کلمو سره مخامخ کیږي ، داچې د ماشوم له ذوق سره برابرې وي نو بیا بیا یې لولي، له دغو کلیمو سره بلد یږي اوژبه یې پرې اوږي .

ماشوم چې کله یوه کیسه لولي د کیسې د کرکټرونو په اړه فکر کوي ماشوم تل د نورو تقلید او پیښې کوي. په کیسه کې ده ته معلومیږي چې دکیسې کوم شخصیت تر نورو ښه، عادل، زړه سواند، پوه، زړه ور او بریالی و، ماشوم له همدغه مثبت شخصیت څخه اغیزمن کېږي چې د ده د شخصیت په جوړولو کې ښه رول لوبولی شي .

دغه راز ماشومان چې کله کیسې اوري په دغو کیسو کې له ماشوم څخه پوښتنه مطرح کیږي . ماشوم د پوښتنې د ځواب دپیدا کولو لپاره فکر کولو ته اړ کیږي، کله چې فکر کوي معلومه ده چې

چه وقت باید میوه بخوریم؟

به یاد داشته باشید که میوه‌ها را بعد از خوردن غذا میل نکنید، کارشناسان تغذیه بر این باورند که میوه‌ها باید زمانی خورده شوند که معده خالی است.

اگر میوه‌ها را بعد از خوردن غذا میل کنید، نقش مهمی در مسموم کردن سیستم بدنتان خواهند داشت، در این حالت بدنتان با مقدار زیادی انرژی روبرو می‌شود که این انرژی به جای مفید بودن باعث از دست دادن وزن و کاهش قدرت برای انجام فعالیت‌های دیگر زندگی می‌شود.

در حقیقت هیچ اتفاق متابولیکی نخواهند افتاد اگر میوه را زمانی بخورید که معده تان خالی است در غیر این صورت میوه‌ها با غذای فاسد شده ترکیب می‌شوند و گاز تولید می‌کنند.

سفیدی مو، تاس شدن، عصبانیت و گودی‌های سیاه زیر چشم، همه‌شان اتفاق نخواهند افتاد اگر با معده خالی میوه میل کنید
اگر شما روش صحیح میوه خوردن را کاملاً بیاموزید شما به راز زیبایی، عمر طولانی، سلامت، انرژی، شادابی و وزن طبیعی دست پیدا خواهید کرد.

ارسالی: جاوید احمد

هوس خواب

آشفته دلان را هوس خواب نباشد

شوری که به دریاست به مرداب نباشد

هرگز مژه برهم ننهد عاشق صادق

آن را که به دل عشق بود خواب نباشد

در پیش قدت کیست که از پا ننشیند

یا زلف تو را بیند و بیتاب نباشد؟

چشمان تو در آینه اشک چه زیباست

نرگس شود افسرده چو در آب نباشد

ارسالی: عزیز

قلم

پت سره پخلا به شو بل به چاته نه وایو

غم ته شا په شا به شو بل به چاته نه وایو

ته به می رنگین قلم زه به دی انخور شمه

پل به شو بیسیدیا به شو بل به چاته نه وایو

زه به له نسیم سهره ستا پر سالو الوزم

خوب لره معنی به شو بل به چاته نه وایو

نور به له قسمت سره جنگ د نوبت نه لرو

جام به شو مینا به شو بل به چاته نه وایو

رنگ به د غزلو شو بوی به د سنخلو شو

گل به شو بورا به شو بل به چاته نه وایو

ورک به له رقیبه شو شپه رنگه په غرونو کی

سیوری د عنقا به شو بل به چاته نه وایو

نور به له طبیب سره شپه له درده نه ژاړو

دم د مسیحی به شو بل به چاته نه وایو

زه به منصوری ناره ته د جهانی غزل

دار لره تنها به شو بل به چاته نه وایو

رالپرونکی: عبدالجبار

خواص شگفت‌انگیز کیوی

اگر تا به حال مالته را فقط به خاطر ویتامین C بیشتر که در آن موجود است و پیشگیری از سرماخوردگی مصرف می‌کردید می‌توانید کیوی را جایگزین آن کنید. ویتامین C موجود در کیوی ۲ برابر مالته، ۶ برابر لیمو و میزان مواد مغذی آن ۸ برابر سیب است.

کیوی در اصل متعلق به کشور چین است، اما اکنون مردم سراسر دنیا این میوه را مصرف می‌کنند. ایتالیا، نیوزلند، چین، فرانسه و جاپان بزرگ‌ترین تولیدکنندگان کیوی محسوب می‌شوند. این میوه به نام‌های متعددی نامیده می‌شد تا این که در سال ۱۹۵۹ نام کیوی برای آن انتخاب شد کیوی برگرفته از نام پرنده بی‌پرواز بومی نیوزلند است. در سال ۱۹۷۴ نام کیوی به صورت نام رسمی تجاری این میوه درآمد.

ارسالی: نیلوفر

دوکتور حمیدالله عنایت سراج د پوهنې شلم وزیر

ښاغلی دوکتور حمیدالله عنایت سراج له ۱۳۵۰ څخه تر ۱۳۵۱ کال پورې د افغانستان د پوهنې د وزیر په توګه دنده اجرا کړې ده. دوکتور عنایت الله سراج د سردار عنایت الله خان زوی دی چې د ۱۲۹۶ کال د سلواغې په ۲۲ مه نېټه په جلال آباد ښار کې زیږېدلی او د مور نوم یې آغلې خیریه بېګم دی. ښاغلی حمیدالله عنایت سراج خپلې زده کړې په ایران کې کړې دي، لومړنۍ او ثانوي زده کړې یې د تهران په صنعتي لېسه او تر دوکتور پورې لوړې زده کړې یې د تهران په پوهنتون کې سر ته رسولې دي. ښاغلي دوکتور حمیدالله عنایت سراج خپله لومړۍ دنده په ۱۳۲۷ کال د پوهنې د وزارت په مربوطاتو کې پیل کړه چې په لومړي سر کې د نجات د لېسې مدیر او وروسته د ثانوي زده کړو د څانګې د رییس په توګه و ټاکل شو. د دوکتور حمیدالله عنایت سراج نورې له ۱۳۵۰ څخه تر ۱۳۵۱ کلونو پورې د پوهنې وزیر وو،

ښاغلی دوکتور حمیدالله عنایت سراج په ټولنیزو، کلتوري او خیریه چارو کې هم یو فعال شخص وو او له ۱۳۵۷ څخه یې تر ۱۳۸۴ کال پورې د محمود طرزي د نړیوال کلتوري مرکز مشرتوب په غاړه درلود او د نوموړي مرکز بنسټ اېښودونکی ګڼل کېږي. ارواښاد دوکتور حمیدالله عنایت سراج د ۱۳۸۸ کال د وري د میاشتې په ۳۱ مه نېټه په روم کې له فاني نړۍ سره مخه ښه وکړه او وفات شو.

د گلونو قدر

د گلونو قـدر چـا زده

د بـلبـل یـا د بـسـورا زده

په جـهـان کې به یـو یـو ی

چـې هـنـر یـې د کـیـمـیا زده

تـه بـنـیـاد یـې کـم به زه کـم

سـتـا خـنـدا زـمـا ژړا زده

خـلـک د یـې بـد کـم زه به ښه کـم

زه (خو شـحـال) یـم زـمـا دا زده

رالپرونکی: فیصل

محمد اکرم وفادار

د پرون، نن، سبا روښنایی

تل روښنایی ده تیارو خونوته رڼا ورکوي

ذهن، عالی یې د څراغ په شان ځلا ورکوي

په طبابت د علم او پوهې رنځوران جوړوي

طیب د روح دی په قلم کتاب دوا ورکوي

په ترږ مو کې دی څراغ لاره معلومه ورته

ولاره ورکوته دسې رهنما ورکوي

ورلره ښایي په قدم، قدم رازونه د ژوند

وړیا عطارد دی خوشبویي هره وینا ورکوي

شاگرد اولاد په شان گڼي معنوي پلار یادېږي

په مهربانه ژبه هر یو ته تقوا ورکوي

د تباشیر زری اتم دی جهالت لپاره

جهالت ورک کړی داسې زیری هر سبا ورکوي

د لوړو، لوړو ودانیو بنیادگر یې بولـه

په عملي فکر دې نړۍ ته څه ښکلا ورکوي

فرق یې په زده کړه کې د نر او ښځې ندی کړی

لکه د شمعي ټول محفل لره رڼا ورکوي

د پرون، نن او د سبا کاروان جرس ورسره

جرس د پوهې دی چې هر خوا مدعا ورکوي

طلب د علم د مطلب په تشه ناسته نه شي

شوگیر پکار، زحمت پکار هله معنی ورکوي

مادر

ساعت ۳ شب بود که صدای تلفن ، پسری را از خواب

بیدار کرد. پشت خط مادرش بود. پسر با عصبانیت

گفت: چرا این وقت شب مرا از خواب

بیدار کردی؟ مادر گفت: ۲۵ سال قبل در همین موقع

شب تو مرا از خواب بیدار کردی؟ فقط خواستم

بگویم تولدت مبارک. پسر از اینکه دل مادرش را

شکسته بود تا صبح خوابش نبرد ، صبح سراغ مادرش

رفت . وقتی داخل خانه شد مادرش را پشت میز تلفن

با شمع نیمه سوخته یافت ولی مادر دیگر در این دنیا

نبود.

ارسالی: محمد مدثر

سیر صعودی معارف ولایت بغلان بطور مستمر

مواظبت میشود

در پهلوی آن به تعداد (۱۵) باب مکتب خصوصی درین ولایت فعال است که به تعداد (۳۶۳۴) تن شاگرد از جمله (۲۹۵۹) تن ذکور و به تعداد (۶۷۵) تن اناتک در آن مصروف آموزش می باشند.

موصوف افزود: در ولایت بغلان به تعداد (۱۰) باب مکتب تخنیکي و مسلکی که از جمله دو باب آن خصوصی میباشد موجود است. تعداد شاگردان تخنیکي و مسلکی (۱۶۵۹) تن بوده که از جمله (۱۵۱۲) تن آنان ذکور و متبایقی (۱۴۷) تن آنان اناتک میباشدند. همچنان تعداد شاگردان در یک باب انستیتوت خصوصی ولایت بغلان به ۷۹ تن میرسد که ۶۸ تن ذکور و ۱۱ تن آن اناتک میباشد.

تعلیم و تربیه از پیدایش انسان بر زمین آغاز شده و هیچ جامعه انسانی را سراغ داریم که اهمیت و ارزش آموزش را رد کند. در جوامع بدوی، آموزش رسمی به شکل امروزی آن وجود نداشت. در واقع در تمامی فعالیت‌های روزمره معلمین نقش بارزی را بازی می کردند و همه جا صنف درس بود. انباشتگی تعدد و حجم دانش در طول زمان باعث شد که یک نفر بالغ نتواند بر تمامی آن مسلط شود. راه حلی که جامعه برای این مشکل پیدا کرد آموزش به نوع رسمی بود، به استناد این گفته مان طی سالهای اخیر معارف کشور ما سیر صعودی خویش را می پیماید. و این صعود روز افزون معارف علاقه

د زده کونکو د ساینسی او تخنیکي پروژو نندارتون پراپستل شو

ساینسی او تخنیکي پروژې دي، چې د دولتي او خصوصي ښوونځيو د زده کونکو علمي اختراعات او پنځونې پکې شاملې دي. دا اختراعات ښيي، چې زموږ ځوان نسل د استعداد او وړتيا خاوند دی او بايد لا ډېرې اسانتياوې او امکانات ورته برابر شي. ښاغلي بلخي وويل، پوهنې وزارت په پام کې لري، چې د ورته پروژو د تمویل او امکاناتو برابرولو په موخه کې د پام وړ بودیجه ځانگړې کړي، خو مبتکر زده کونکي وکولای شي د خپلو اختراعاتو لپاره د اړتيا وړ وسایل برابر کړي.

وروسته د کابل ښار د پوهنې رییس ډاکټر سعید منصور خبرې وکړې او د ورته نندارتونو جوړول یې د زده کونکو د استعدادونو په لوړولو کې مهم او اړین وگڼل.

به د لیدونکو پرمخ پراختیا وي، په دې نندارتون کې به د نجونو او هلکانو زده کونکو په لاس جوړ شوي الکترونیکي او تخنیکي وسایل

د پوهنې د وزیر ښاغلي ډاکټر اسدالله حنیف بلخي، په ملي شورا کې د خلکو د استازو، د پوهنې وزارت د مرستیالانو او یو شمېر نورو چارواکو

نندارې ته وړاندې شوي. د پوهنې وزیر ښاغلي ډاکټر اسدالله حنیف بلخي ددې نندارتون د پراختیا پر مهال وويل: «په دې نندارتون کې ټولې ۴۸ بېلابېلې

لخوا د دولتي او خصوصي ښوونځيو د زده کونکو د ساینسی او تخنیکي پروژو نندارتون د کابل ښار په غازي عالي لېسه کې پراپستل شو. په دې نندارتون کې چې درې ورځې

د کپوالو ماشومانو په اړه د پوهنې وزارت

د رهبري نوي هدايت

که نجونې وي او يا هلکان او تاسوته د زده کړو د دوام په موخه مراجعه کوي په موقتي ډول يې په ښوونځيو کې شامل او د والدينو څخه يې تضمين واخلئ ترڅو د دريو مياشتو په موده کې دخپلو اولادونو اسناد تکميل کړي او که چيرې وروسته تر دريو مياشتو پورې دوی خپل تعليمي اسناد تکميل نه کړل نو د پخواني طرز العمل مطابق کړنې ورسره وکړئ.

څرنگه چې ليدل کيږي پدې وروستيو ورځو کې د راستنيدونکو هيوادوالو شمير په کراتو کراتو گړندئ شوی او هره ورځ په سلگونو کورني غير اختياري بيرته خپل هيواد ته راگرځي چې پدې کې ماشومان، لويان او سپين سري موجود دي داچې مور و توانيرو ترڅو د راستنيدونکو اولادونو ته ښه خدمتونه ترسره کړو پدې توگه هدايت در کول کيږي خو د بيرته راستنيدونکو کورنيو او لادونو ته هغه

دکتور کمال الدين اميني به حيث سرپرست رياست

دفتر مقام وزارت معرفي گرديد

محترم وزير معارف افغانستان همچنان از کارکردهای محترم

دکتور کمال الدين اميني به حيث رئيس دفتر مقام وزارت معارف از

عبدالجبار آريايي با پاس خدمات شايسته که در اين سمت به وجه احسن و نهايت صداقت انجام داده اظهار سپاس و قدر دانی نمود و به پاس خدمات شايسته که در مدت دو سال انجام داده با اهدای لوح تقدير مؤفقيت های مزيد ايشان را در امر اجرای وظايف سپرده شده استعفا نمود.

سوی محترم جلالتماب دکتور اسدالله حنیف بلخي وزير معارف به کارمندان وزارت معارف معرفي گرديد. آقای بلخي در رابطه گفتند: به هدف بهبود و ضعیف کاری و رسیدگی بیشتر به امور محوله محترم دکتور کمال الدين اميني را به حيث رئيس دفتر مقام که از سوی حکومت وحدت ملی تعیین گردیده است، معرفي می نمائيم .

افتتاح ورکشاپ ۱۲ روزه

در ولایت فراه

در این ورکشاپ ۵۰۰ تن معلمان مرکز و ۴ ولسوالی بالابلوک، پشت رود، شیب کوه و اناردره ولایت فراه اشتراک دارند که توسط استادان دارالمعلمین عالی ولایت فراه تحت آموزش قرار گرفته اند.

این ورکشاپ به هزینه بانک جهانی به همکاری ریاست عمومی تربیه معلم، در ۳ موقعیت (دارالمعلمین عالی فراه، متوسطه قسم اول ابونصر فراهی و لیسه نسوان نفیسه توفیق میرزائی) برگزار گردیده است.

لغمان کې پر ۵۳ ښوونکو

لمريزې تختې او کولرونه

ووبشل شول

د لغمان ولایت د الیشنگ ولسوالی د بادرو او سلاب ښوونځيو پر ۵۳ نارینه او ښځينه ښوونکو د څه باندې ۱۵۳ میلیونه افغانیو په ارزښت لمريزې تختې او کولرونه ووبشل شول. دغه مرسته د ماشومانو لپاره د آلمان کمپني لخوا شوې ده.

په یادو مرستو کې د هر یوه ښوونکي لپاره یوه یوه د لمريزې برېښنا تخته، یو کولر، بېری او نور اړین وسایل شامل دي. د لغمان والي عبدالجبار نعیمی په دې تړاو جوړو شویو مراسمو کې له ښوونکو وغوښتل، چې د پوهنې نظام د کیفیت د ښه والي تر څنګ دې د سولې، امن او پرمختیايي پروژو په تطبیق کې هم له خپل نظام او سیمه ییز حکومت سره مرسته او همکاری وکړي. د افغانستان د پوهنې وزارت د ماشومانو لپاره د آلمان کمپني له دغې مرستې مننه کوي او هیله څرګندوي، چې د یاد ولایت نورو ښوونځيو ته هم ددغو مرستو لړۍ وغځوي.

مندی مردم ما را به آموزش و پرورش بیشتر ساخته و ما را به آینده درخشان امید وار می سازد. اینبار خواستیم از روند معارف بغلان که طی چند سال اخیر پیشرفت های قابل ملاحظه یی داشته معلومات مختصری به شما عزیزان تقدیم بداریم. به این منظور پای صحبت با جوان مستعد، پر کار و زحمتکش می نشینیم که بنام خستگی چیزی را نمی شناسد. بلی این جوان بشیر آرین مسوول بخش نشرات ریاست معارف ولایت بغلان می باشد که همه روزه جهت ارتقاء و انکشاف معارف ولایت بغلان و تشویق معلمان و شاگردان عزیز آن ولایت جهت فراگیری علم و دانش دروازه هر صنف درسی و اداره را دق الباب و به جمع آوری اطلاعات می پردازد موصوف در باره گراف صعودی روند معارف ولایت بغلان چنین میگوید: در سطح ریاست معارف ولایت بغلان به تعداد (۱۷۱) باب لیسه، (۱۶۳) باب متوسطه و (۱۶۴) باب ابتدائیه موجود است که طی سال گذشته (۸۴۰۴) تن از جمله (۲۵۲۰) تن اناتک از آن فارغ گردیدند. به تعداد (۲۸۰) باب مکتب درین ولایت دارای تعمیر می باشد و (۲۵۰) باب مکتب اصلاً تعمیر ندارد و

قابل یاد آوریست که بطور کلی میتوان گفت که در ولایت بغلان جمعاً (۳۱۵۰۵۹) تن شاگرد از جمله (۱۱۷۷۷۲) تن آنان اناتک میباشدند همه روز جهت فراگیری علم ودانش وارد مکاتب می شوند که نظر به سالهای گذشته رقم درست را نشان میدهد همچنان باید گفت که درین ولایت ۶۱۵ تن معلم بطور داخل خدمت مصروف ارتقای سوبه تعلیمی خویش بوده و به تعداد ۱۵۶۳ تن محصل در نهاد های تربیه معلم مصروف فراگیری آموزه های مسکلی و معلمی میباشدند. درین ولایت به سواد حیاتی و جوانانیکه از مکتب باز مانده با ایجاد کورسهای سواد آموزی توجه جدی صورت میگيرد. در سال روان در حدود ۱۱۵۳۸ تن سواد آموز در ۴۳۴ باب کورسهای سواد آموزی تنظیم بوده و به دروس شان کما کان ادامه میدهند، استادان و رهبري ولایت معارف بغلان به این باور است که جز تعلیم و تربیت سالم فرزندان کشور روزنه دیگری بسوی ترقی تعالی و صلح دوامدار و سراسری وجود ندارد ازینرو به طور همیشه و مستمر از معارف اولاد وطن مواظبت و پاسداری مینمایند.